

HAFTAYA BAKIŞ

Referandumda “evet” kararı...

Geçen hafta genelinde yurt içi piyasalar 16 Nisan’da gerçekleştirilen referandumla ilgili gelişmelere odaklandı. Haftaya hızlı bir yükselişle başlayan Borsa İstanbul, hafta genelinde dalgalı bir seyir izledi. Hafta başında 3,74 olan USD/TL hafta içinde 3,64 seviyesine kadar gerilerken, doların küresel piyasalarda değer kaybetmesi de kurdaki düşüşte etkili oldu.

Referandumda resmi olmayan sonuçlara göre, %51’in üzerinde oy oranıyla anayasa değişikliği kabul edildi. Referandum öncesinde 3,73’ü aşan USD/TL bu sabah ilk işlemlerde 3,63 seviyesine kadar gerilerken, sonrasında 3,68 seviyesine kadar yükseldi. Borsa İstanbul da referanduma yönelik belirsizliğin ortadan kalkması ve kurdaki ılımlı seyrin etkisiyle bugün bir miktar primli seyreliyor.

Cari açık Şubat’ta yükseldi.

TCMB verilerine göre cari açık Şubat ayında %28,7 genişleyerek 2,53 milyar USD oldu. 12 aylık kümülatif cari açık da, Ocak ayındaki 33,1 milyar USD seviyesinden 33,7 milyar USD’ye yükseldi. Cari açıktaki artışta enerji fiyatlarındaki artış öncülüğünde yükselen dış ticaret açığı etkili olurken, turizm giderlerinin Şubat ayında gerilemesine bağlı olarak yükselen net turizm gelirleri cari açıktaki artışı sınırladı. Mart ayı geçici dış ticaret verilerine göre dış ticaret açığının azalmasına rağmen turizmdeki aşağı yönlü riskler ve enerji fiyatlarındaki artışın cari açık üzerindeki negatif etkisini sürdüreceği tahmin ediliyor ([Ödemeler Dengesi raporumuz](#)).

İşsizlik oranı yükselişini sürdürüyor.

Türkiye’de Aralık 2016, Ocak ve Şubat 2017 aylarını kapsayan dönemde işsizlik oranı art arda dokuz aydır devam eden yükselişini koruyarak Şubat 2017’den beri en yüksek seviyesi olan %13’e ulaştı. İşsiz sayısı Ocak döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 695 bin kişi artarak yaklaşık 4 milyon kişiye yükseldi. 2016’nın son çeyreğinde art arda üç ay düşüş gösteren istihdam edilen kişi sayısının ise Ocak ayında istihdam seferberliğinin de etkisiyle aylık bazda 3 bin kişi artışa geçtiği dikkat çekti.

Merkezi Yönetim Bütçesi...

Maliye Bakanlığı’nın yayımladığı verilere göre, merkezi yönetim bütçesi Mart ayında 19,5 milyar TL açık verdi. Bütçe açığı 2017’nin ilk üç ayında da 14,9 milyar TL olarak gerçekleşti. Bütçe gelirleri Mart ayında yıllık bazda %3 gerilerken, bütçe giderleri %25 oranında artış kaydetti. Bütçe gelirleri içinde en yüksek paya sahip ÖTV’nin Şubat ayında beyaz eşya sektörü için sıfıra indirilmesine rağmen Mart ayında %13,3 artış kaydetmesi dikkat çekti. Gelir vergisi ve ithalde alınan KDV aynı dönemde yıllık bazda sırasıyla %10 ve %12,3 yükseldi. Bütçe harcamalarındaki artışın ekonomiyi destekleyici aktivitelerle birlikte yükselişini sürdürmesi beklenirken, önümüzdeki dönemde iç talebin seyrine bağlı olarak bütçe dengesinin şekillenmesi bekleniyor.

HAFTALIK VERİLER

	7.Nis	14.Nis	Değişim		7.Nis	14.Nis	Değişim
BIST-100 Endeksi	88.497	90.064	% 1,8 ▲	EUR/USD	1,0588	1,0609	% 0,2 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%11,48	%11,46	-2 bp ▼	USD/TL	3,7284	3,7309	% 0,1 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%2,37	%2,23	-14 bp ▼	EUR/TL	3,9479	3,9134	-% 0,9 ▼
EMBI+ (baz puan)	333	339	6 bp ▲	Altın (USD/ons)	1.254	1.285	% 2,5 ▲
EMBI+ Türkiye (baz puan)	303	311	8 bp ▲	Petrol (USD/varil)	54,3	55,1	% 1,4 ▲

bp: baz puan

ABD’de Trump’ın açıklamaları izlendi.

Geçen hafta Başkan Trump, doların son dönemde çok güçlendiğini ve bu durumun ABD’nin rekabet gücünü zayıflatarak ekonomiye zarar vereceğini ifade etti. Seçim kampanyasında başkan seçilmesi halinde Fed Başkanı Yellen’i ikinci dönemde tekrar görevlendirmeyeceğini birçok kez dile getiren Trump, açıklamasında bu konuyu konuşmanın erken olduğunu belirtti. Piyasalar bu ifadeyi Trump’ın Yellen’i ikinci dönemde tekrar atayabileceğine dair bir işaret olarak değerlendirdi. Ayrıca, yine seçim sürecinde Çin’i “para birimi manipülatörü” olmakla suçlayan Trump Çin’in manipülasyon yapmadığını ve Kuzey Kore ile devam eden süreçte iki ülke arasındaki ilişkilerin bozulmasını istemediğini ifade etti.

Fed yetkililerinin açıklamaları gündemdedi.

Fed Başkanı Janet Yellen haftanın ilk işlem gününde yaptığı konuşmasında Fed’in enflasyon ve işgücü piyasasında hedefini gerçekleştirmeye yakın olduğunu ifade ederken, Fed’in kademeli faiz artırımına rağmen hedeflerine ulaşabileceğini belirtti. Ayrıca, 2017 yılında Açık Piyasa Komitesi’nde oy kullanmaya başlayan Kashkari ve Kaplan’ın açıklamaları da piyasalar tarafından izlendi. Minneapolis Fed Başkanı Kashkari istihdamın ve enflasyonun halen istenen seviyenin altında olduğuna değinirken, Dallas Fed Başkanı Kaplan Fed’in bilançosunu küçültme planının faiz artırma takvimini değiştirmeyeceğini ifade etti.

ABD’de tüketici güveni ve haftalık işsizlik maaşı başvuruları beklentileri karşılarken, üretici fiyat enflasyonu Mart ayında enerji fiyatlarındaki gerileme öncülüğünde son yedi aydır ilk kez düşüş gösterdi. ABD’de GSYH’nın yaklaşık %70’ini oluşturan tüketim harcamalarına dair sinyal veren perakende satışlar Mart ayında değişim beklentisi olmamasına karşın aylık bazda %0,2 gerilerken, tüketici fiyatları Mart ayında %0,3 azalarak 13 aydır ilk kez düştü.

Küresel ölçekte jeopolitik riskler artıyor.

Geçen hafta küresel piyasalarda jeopolitik gelişmeler yakından takip edildi. ABD ile Rusya’nın Suriye konusunda yaptığı açıklamalar piyasalar tarafından izlenirken, ABD’nin hafta başında Kuzey Kore’den gelecek olası bir tehdide karşın bölgeye deniz kuvveti göndermesi jeopolitik gerilimi tırmandırdı. Cuma günü kapalı olan ABD borsaları hafta genelinde düşüş sergilerken, Euro Alanı’nda piyasalar dalgalı bir seyir izledi. Trump’ın açıklamalarıyla doların diğer altı para birimine karşı değerini gösteren DXY endeksi, haftalık bazda %0,6 gerilerken, güvenli liman alımlarıyla altın %2,5 artış kaydetti. ABD 10 yıllık hazine tahvilinin faizi ise, haftalık 14 baz puan geriledi. Öte yandan, küresel risk algısını gösteren VIX endeksinin geçen hafta ABD başkanlık seçiminden bu yana en yüksek seviyesine ulaştığı gözlemlendi.

Petrol fiyatlarında yükseliş sürüyor.

Ortadoğu’daki jeopolitik gelişmelerin petrol arzında sıkıntı yaratacağı endişesi ve Libya’da bir petrol sahasında üretimin durduğu haberlerinin etkisiyle haftaya yükselişle başlayan Brent türü ham petrol fiyatları haftayı %1,4 kazançla kapattı. Mayıs ayında gerçekleştirilecek OPEC toplantısında üretimde kesinti kararının devam edeceği beklentisinin de fiyatlardaki yukarı yönlü harekette etkili olduğu değerlendiriliyor. Öte yandan, ABD’de haftalık petrol üretiminin ve ham petrol sondaj sayısının artış göstermesi fiyatlardaki yükselişi sınırladı.

Çin ekonomisi yılın ilk çeyreğinde %6,9 büyüdü.

Çin’de 2017’nin ilk çeyreğinde ekonomik büyüme %6,9 ile beklentilerin üzerinde açıklandı. 2015 üçüncü çeyrekte bu yana en yüksek büyüme oranını sergileyen Çin, 2017 yılında %6,5 civarında bir ekonomik büyüme hedefliyor. Öte yandan, Çin’de Mart ayında yıllık tüketici fiyat enflasyonu %0,9 ile beklentilerin bir miktar altında kaldı. Üretici fiyat enflasyonu ise, aynı dönemde yıllık bazda %7,6’ya gerileyerek beklentiler paralelinde gerçekleşti. Çin’de yıllık üretici fiyat enflasyonu son yedi aydır yükselişini koruyor. Çin’in dış ticaret fazlası da Mart ayında beklentilerin üzerinde gerçekleşerek ülke ekonomisine dair olumlu sinyal verdi. Mart ayında ülkenin dolar cinsi ihracatı %16,4, ithalatı %20,3 arttı.

SEKTÖREL GELİŞMELER

Beyaz eşya ve mobilyada vergi indirimi uzatıldı.

Geçtiğimiz hafta Başbakan Binali Yıldırım, 3 Şubat'ta Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve 30 Nisan'a kadar sürmesi planlanan beyaz eşya ve mobilya sektörüne yapılan vergi indirimlerinin Eylül sonuna kadar uzatıldığını açıkladı. Söz konusu vergi indirimi beyaz eşya sektöründe buzdolabı, çamaşır ve bulaşık makinesi, klima, termosifon ve bazı elektrikli ev aletlerinde ÖTV'nin %6,7'den sıfıra indirilmesini; mobilya sektöründe ise ahşap ve plastik mobilyalar, koltuklar ve büro mobilyalarında KDV'nin %18'den %8'e düşürülmesini kapsıyor. Mobilya sektöründe yetkililer, teşvikin uzatılmasıyla birlikte yurt içi pazarın yıllık bazda %30 büyüyeceğini tahmin ederken, yılsonuna kadar sektörde istihdamın 50.000 artacağını öngörüyor. Vergi teşvikinin Eylül sonuna uzatılmasının bütçeye 800 milyon TL yük getirmesi bekleniyor.

Yenilenebilir Enerji Kaynakları...

Rüzgâr santralleri için yapılacak Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) düzenlemesi için ayrıntılar geçen hafta kesinleşti. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın (ETKB) 27 Temmuz'a kadar başvuruları kabul edeceği düzenlemede tavan fiyat 7 USD cent/kWh olarak belirlendi. Açık eksiltme yoluyla yapılacak ihale kapsamında azami 1.000 MW kurulu güce sahip olacak rüzgâr santralinde %65 yerli ürün kullanımı ve %80'in üzerinde yerli mühendis çalıştırılması şartı aranırken, kazanan gruba 15 yıl boyunca elektrik alım garantisi sunulacak. YEKA kapsamında yapılan ihalelerinin kamunun maliyetini azaltmada ve yerli üretimle birlikte cari açığı düşürmede önemli olduğu değerlendiriliyor.

Otomotiv sektörüne ek düzenlemeler...

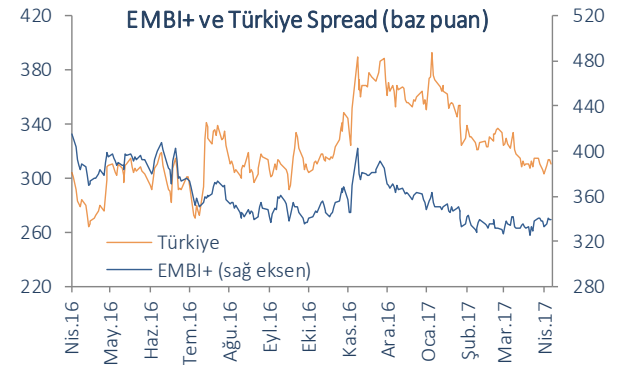
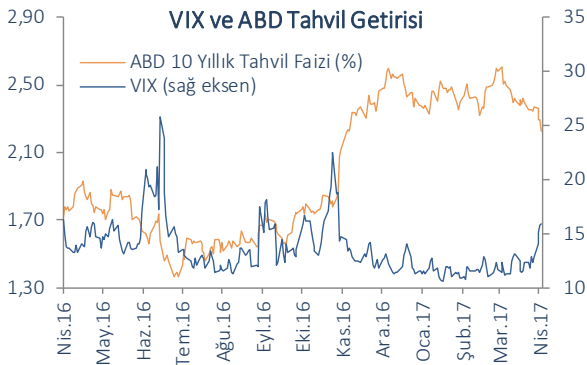
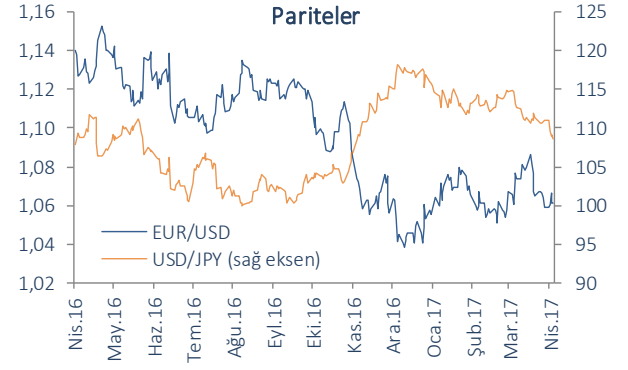
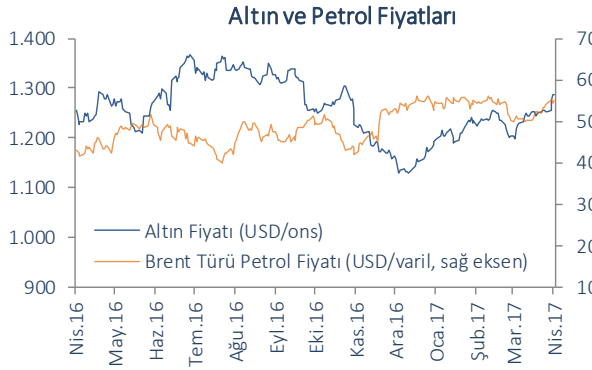
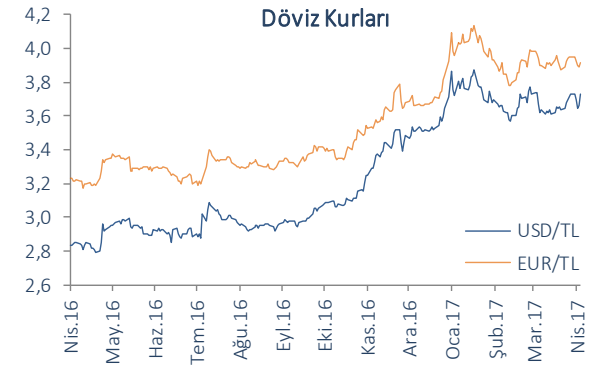
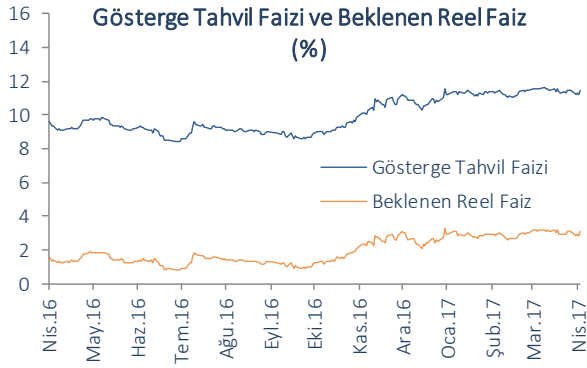
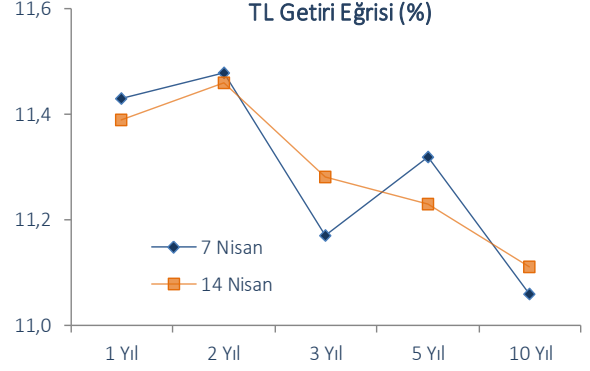
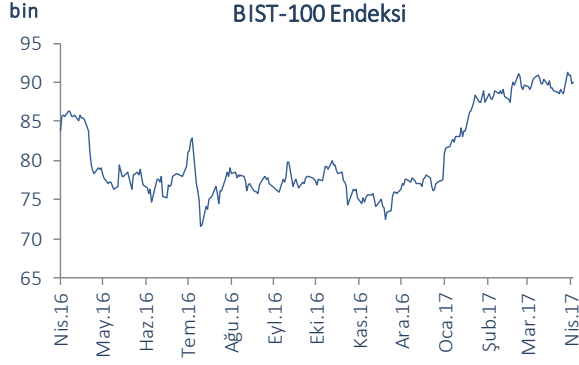
Otomotiv sektöründe geçen hafta ticari araçların kiralama yoluyla satışa çıkarılmasının önünü açan uygulamayla ilgili taslak yayımlandı. Mevcut durumda banka kredisi ve öz sermayesiyle ticari araç satın alan şirketler, yeni uygulamayla finansal kiralama şirketleri aracılığıyla özmal (şirkete ait) taşıt sayısının 10 katına kadar araç kiralayabilecekler. Ticari araç kiralamanın yasak olduğu pazarda uygulamayla birlikte hali hazırda mülkiyeti finansal kiralama şirketinde olan ticari araçların taşımacılık sektöründe kullanılmasının önü açıldı. Uygulamanın sektörde ticari araç pazarını %25-30 büyüteceği öngörülürken, kiralık araçların 3-4 yılda bir değiştirilmesi zorunluluğunun da pazarda satışları destekleyeceği değerlendiriliyor. Tüm Oto Kiralama Kuruluşları Derneği (TOKKDER) verisine göre, 2016'da araç kiralama pazarı otomotiv sektöründe satılan birinci el binek araçların %19,4'ünü satın alarak araç sayısını 330.600 adede çıkardı.

Öte yandan, bir süredir gündemde sıkça yer alan ve fiyatları hızlı bir şekilde artan zorunlu trafik sigortasına geçen hafta tavan fiyat uygulaması getirildi. Sektörde artan fiyatlarla birlikte bazı araç sahiplerinin zorunlu trafik sigortası yaptırmaktan kaçınması sonrasında verilen cezaların çok etkili olmaması da tavan fiyat uygulamasını destekledi. Düzenleme kapsamında tavan fiyat otomobilde 807 TL, taksidede 2.089 TL ve minibüste 1.418 TL olarak belirlendi. Tavan fiyatlar ve araçların risk durumuna göre belirli aralıkta oluşturulan indirim oranları hasarsız/en az hasarlı araçlarda %45, en riskli araçlarda ise %150 oldu. 12 Nisan'da başlayan uygulamanın yılsonuna kadar devam etmesi bekleniyor.

Turizm sektöründe yeni gelişmeler...

Kültür ve Turizm Bakanı Nabi Avcı, geçen hafta kruvaziyer turizmine yönelik hazırlanan ek destek paketinin Bakanlar Kurulu'na verildiğini açıkladı. Ek teşvik paketi kapsamında, kruvaziyerlerle turist getiren işletmelere yolcu başına 30 USD teşvik verilmesi planlanıyor. Öte yandan, Rusya Federal Havacılık Kurumu'nun Rus havayolu şirketlerine Türkiye'ye yapılan tarifersiz uçuşların durdurulabileceğine dair bir yazı gönderdiği geçen hafta gündemde yer aldı. Suriye'deki siyasi gelişmeler önümüzdeki dönemde iki ülke arasındaki ilişkilerin seyri ve yurt içi turizmine etkisi açısından yakından takip edilecek.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
17 Nisan	Çin Sanayi Üretim Verisi	Mart	yıllık +%7,6 (G)
	Çin Büyüme Verisi	1.Çeyrek	%6,9 (G)
	TÜİK İşgücü İstatistikleri	Ocak	%13 (G)
	Maliye Bakanlığı Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri	Mart	19,5 milyar TL açık (G)
	TCMB Beklenti Anketi	Nisan	
18 Nisan	ABD Sanayi Üretimi Verisi	Mart	aylık +%0,5
	ABD Kapasite Kullanımı Verisi	Mart	0,762
	ABD Yeni Konut İnşaatları	Mart	aylık -%2,2
20 Nisan	TÜİK Tüketici Güven Endeksi	Nisan	
21 Nisan	ABD İkinci El Konut Satışları	Mart	
	ABD İmalat Sanayi PMI Verisi (Öncü)	Nisan	

(G) Gerçekleşme

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**
izlem.erdem@isbank.com.tr**Aslı Göksun Şat Sezgin - Uzman**
asli.sat@isbank.com.tr**Alper Gürler - Birim Müdürü**
alper.gurler@isbank.com.tr**Bora Çevik - Uzman**
bora.cevik@isbank.com.tr**H. Erhan Gül - Müdür Yrd.**
erhan.gul@isbank.com.tr**Ahmet Aşarkaya - Uzman**
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr**Dilek Sarsın Kaya - Müdür Yrd.**
dilek.kaya@isbank.com.tr**Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.**
betul.ozturk@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.